

C. Collodi

PINOCCHIO

POVESTE
UNEI
PĂPUȘI
DE
LEMN

TRADUCERE
DIN
LIMBA
ITALIANĂ
DE
DUMITRU D. PANAITESCU

ILUSTRĂII
DE
EUGEN TARU

ARTHUR
retro

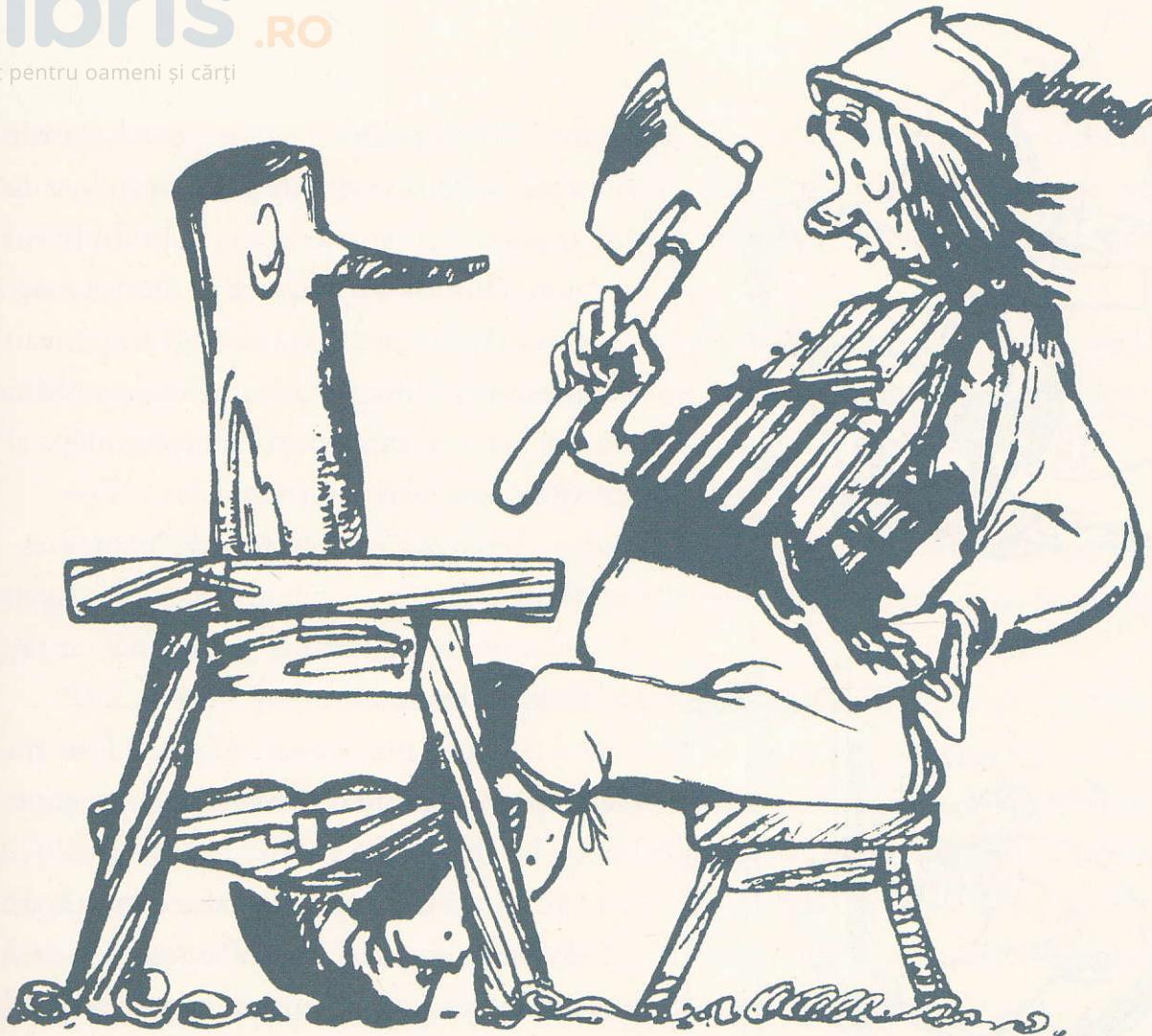
CUPRINS

I	<i>Cum s-a făcut că meșterul Ciliegia, tâmplarul, a găsit o bucată de lemn, care plângea și râdea ca un copil</i>	5
II	<i>Meșterul Ciliegia îi dăruiește bucata de lemn prietenului său, Geppetto, iar acesta o ia să facă din ea o păpușă miraculoasă, care să știe să danseze, să mânuiască spada și să facă salturi mortale ..</i>	9
III	<i>Întors acasă, Geppetto începe pe loc să-și modeleze păpușă și o botează Pinocchio. Primele năzdrăvăńii ale păpușii de lemn</i>	13
IV	<i>Povestea lui Pinocchio și a Greierului vorbitor, în care se vede cum copiii răi se plăcătesc să tot fie dojeniți de cei care știu mai multe decât ei</i>	17
V	<i>Pinocchio este înfometat și caută ouă ca să-și facă omletă, dar, când îi este lumea mai dragă, omleta zboară pe fereastră</i>	20
VI	<i>Pinocchio adoarme cu picioarele pe sobița cu jăratic și, dimineața următoare, se scoală cu picioarele arse în întregime</i>	22
VII	<i>Geppetto se întoarce acasă, repară picioarele păpușii de lemn, și-i dă să mănânce ceea ce sărmanul de el adusese pentru sine</i>	24
VIII	<i>Geppetto repară picioarele lui Pinocchio și-și vinde propria pelerină ca să-i cumpere păpușii de lemn un abecedar</i>	28
IX	<i>Pinocchio vinde abecedarul ca să se poată duce la teatrul de păpuși ..</i>	32
X	<i>Marionetele îl recunosc pe fratele lor Pinocchio și-i fac o primire triumfală; dar când toate mergeau bine, apare păpușarul Mangiafuoco și Pinocchio este în primejdie să sfârșească rău</i>	35
XI	<i>Mangiafuoco strănută și-l iartă pe Pinocchio, care, după aceea, îl salvează de la moarte pe prietenul său, Arlechino</i>	38

XII	<i>Păpușarul Mangiafuoco îi dăruiește lui Pinocchio cinci monede de aur ca să le ducă tatălui său, Geppetto, dar Pinocchio, pe de altă parte, se lasă tras pe sfoară de Vulpe și de Motan și pleacă cu acestia</i>	42
XIII	<i>Hanul „La Racul Roșu“</i>	48
XIV	<i>Pinocchio, care n-a ascultat sfaturile cele bune ale Greierașului-vorbitor, se întâlnește cu tâlharii</i>	52
XV	<i>Tâlharii îl urmăresc pe Pinocchio și, după ce-l ajung, îl spânzură de ramura Stejarului cel Mare</i>	55
XVI	<i>Copila cea frumoasă cu părul negru-albăstrui cere să i se aducă păpușa de lemn, o aşază în pat și cheamă trei doctori ca să afle dacă este vie sau moartă</i>	59
XVII	<i>Pinocchio mănâncă zahărul, dar nu vrea să ia purgativul decât atunci când cioclia vin să-l ridice. Apoi spune o minciună și, drept pedeapsă, îi crește nasul</i>	64
XVIII	<i>Pinocchio îi regăsește pe Vulpe și pe Motan și se duce cu ei să semene cele patru monede în Câmpul minunilor</i>	59
XIX	<i>Pinocchio este jefuit de monedele sale și, ca pedeapsă, capătă și patru luni de închisoare</i>	74
XX	<i>Eliberat din închisoare, Pinocchio se îndreaptă spre casa Zânei, dar pe drum întâlnește un Șarpe însășimântător și în cele din urmă este prinț în capcană</i>	79
XXI	<i>Pinocchio este luat de un țăran, care îl constrânge să țină locul câinelui de pază, la un coteț de păsări</i>	82
XXII	<i>Pinocchio descoperă hoții și, drept răsplată a fidelității sale, este pus în libertate</i>	85

XXIII	<i>Pinocchio deplângere moartea frumoasei copile cu părul negru-albăstrui, apoi găsește un porumbel, care-l duce pe țărmul mării; acolo Pinocchio se aruncă în apă ca să-l salveze pe tatăl său, Geppetto</i>	90
XXIV	<i>Pinocchio ajunge pe insula Albinelor lucrătoare și-si regăsește Zâna ..</i>	97
XXV	<i>Pinocchio îi promite Zânei să fie bun și să învețe, pentru că este sătul să facă pe paiața și fiindcă vrea să devină un băiat silitor</i>	104
XXVI	<i>Pinocchio se duce cu colegii săi de școală pe malul mării, ca să vadă însăramântătorul Rechin</i>	107
XXVII	<i>Mare luptă între Pinocchio și colegii lui; unul dintre ei fiind rănit, Pinocchio este arestat de polițiști</i>	111
XXVIII	<i>Pinocchio este în pericol să fie fript în tigaie ca un pește</i>	118
XXIX	<i>Se întoarce acasă la Zână, care-i promite că a doua zi nu va mai fi o păpușă, ci va deveni un băiat. Mica gustare cu cafea cu lapte, ca să sărbătorească acest mare eveniment</i>	124
XXX	<i>Pinocchio, în loc să devină băiat, pleacă pe ascuns cu prietenul său Feștilă în Țara Jucăriilor...</i>	131
XXXI	<i>După cinci luni petrecute în Țara Jucăriilor, Pinocchio, spre marea lui uimire, simte că-i crește o frumoasă pereche de urechi măgărești și devine un măgăruș cu coadă și cu celealte atrbute.....</i>	136
XXXII	<i>Lui Pinocchio îi cresc urechi de asin, apoi devine un adevărat măgăruș și începe să ragă</i>	144
XXXIII	<i>Devenit măgar de-adevăratelea, Pinocchio este scos la mezat și cumpărat de Directorul unui circ, ca să-l învețe să danseze și să sară peste cercuri; dar, într-o seară, se accidentează și atunci îl cumpără altcineva, ca să facă din pielea lui o tobă</i>	151

- XXXIV** Aruncat în mare, Pinocchio este mâncat de pești și redevine păpușă
de lemn, ca mai-nainte; dar pe când înoată ca să se salveze,
este înghițit de Rechinul cel însăracător 159
- XXXV** Pinocchio găsește în stomacul Rechinului... Pe cine găsește?
Citiți acest capitol și veți afla 166
- XXXVI** În cele din urmă Pinocchio începează să mai fie o păpușă
și devine băiat 172

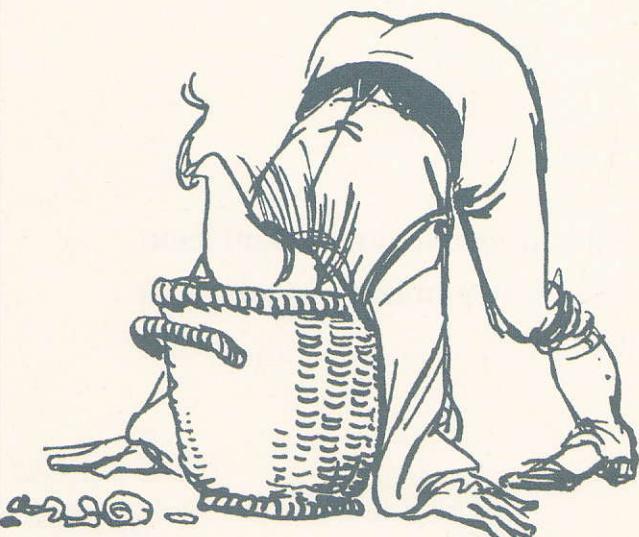
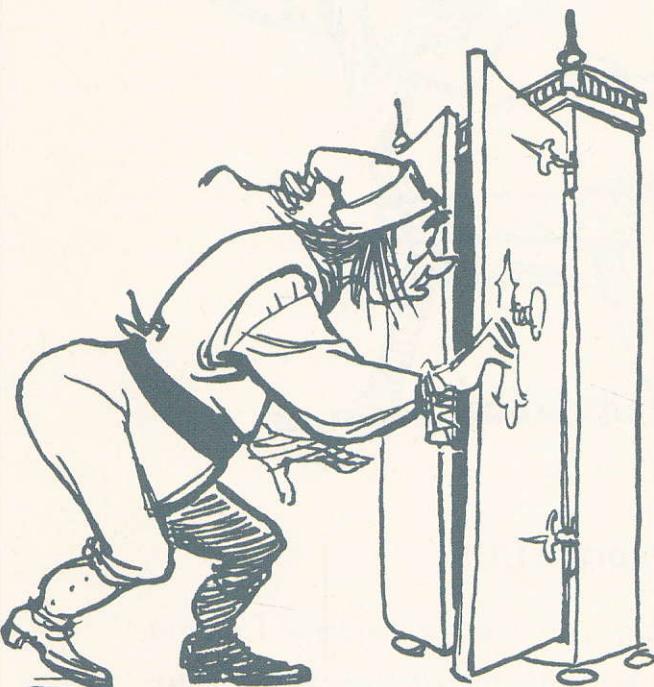
CAPITOLUL I

*Cum s-a făcut că meșterul Ciliegia,
tâmplarul, a găsit o bucată de lemn,
care plângea și râdea ca un copil...*

A fost odată...

— Un rege! vor spune micuții mei cititori.

Nu, copii, vă înșelați. A fost odată o bucată de lemn, care însă nu era un lemn de preț, ci o bucată simplă, obișnuită, dintre acelea care se pun iarna în sobe și în vetre, ca să aprindă focurile și să încalzească odăile.

Nu știu cum s-a făcut, dar lucrurile s-au petrecut aşa: într-o bună zi, bucata aceasta de lemn a nimerit în atelierul unui tâmplar bătrân, care se numea meșterul Antonio, dar căruia toți îi spuneau meșterul Ciliegia¹, din pricina nasului său ascuțit, care era tot timpul lucios și vinețiu ca o cireașă coaptă.

Îndată ce văzu bucata de lemn, meșterul Ciliegia se bucură mult, își frecă mâinile de mulțumire și mormăi cu jumătate de glas:

— Lemnul acesta a venit cum nu se poate mai bine; vreau să fac din el un picior de măsuță.

Zis și făcut; luă o secure ascuțită, de despicat lemnele, ca să-l cojească și să-l cioplească mai repede; dar, când se pregătea să dea prima lovitură de secure, rămase cu mâna în aer, fiindcă auzise o voce subțirică-subțirică, ce se tot ruga:

— Nu mă lovi aşa de tare!

Închipuiți-vă cât de mirat a rămas bătrânelul acela cumsecade, care era meșterul Ciliegia!

Își roti ochii speriați prin cameră, ca să vadă de unde ieșise vocea aceea subțirică, dar nu văzu pe nimeni. Privi sub bancă, dar nu zări pe nimeni; privi

¹ *Ciliegia* – cireașă, în lb. italiană.

într-un dulap, care era închis de multă vreme, și nu zări, de asemenea, pe nimeni; își aruncă ochii în coșul cu talaș și cu rumeguș, dar nu era nimeni; deschise ușa atelierului, ca să privească în stradă, și tot nu zări pe nimeni. Cine să fi fost oare?...

— Am înțeles, spuse într-un Tânziu, râzând și scăpinându-și perua, se vede că mi s-a părut numai că aud un glas necunoscut. Ia să mă apuc din nou de lucru.

Și luă din nou securea în mâna și izbi cu putere bucata de lemn.

— Vai, mă doare! se väicări același glăscior.

De astă dată, meșterul Ciliegia rămase uluit, cu ochii ieșiți din orbite de spaimă, cu gura larg deschisă și cu limba atârnându-i până la bărbie, asemenea unui cap grotesc sculptat pe o fântână.

Abia își veni în fire și începu să spună, tremurând și bâlbâindu-se de spaimă:

— De unde o fi venind glăsciorul acela care se tot vaită...? Și apoi, aici nu-i nici țipenie de om. Nu cumva, din întâmplare, bucata asta de lemn s-o fi obișnuit să plângă și să se vaite ca un copil? Dar nu-mi vine să cred aşa ceva. Lemnul acesta, după cum se vede, este bun de aprins focul în vatră și, dacă-l arunci în foc, poți să fierbi o oală de fasole... Atunci, cine-o fi? S-o fi ascuns oare cineva aici, înăuntru? Dacă ar fi aşa, cu atât mai rău pentru el. Acum îi vin eu de hac.

După ce termină de vorbit, apucă cu amândouă mâinile bucata de lemn și începu s-o izbească fără milă de pereții camerei.

Apoi continuă să asculte atent dacă se mai auzea glăsciorul acela plângăreș. Așteptă două minute și nu auzi nimic: cinci minute și iar nimic; zece minute și tot nimic.

— Am înțeles, spuse atunci încercând să râdă și smulgându-și perua, se vede că numai eu singur am auzit glăsciorul acela care se tot vaită. Să ne apucăm din nou de lucru.

Și, fiindcă îl cuprinsese o mare frică, începu să cânte încetisor, ca să mai capete puțin curaj.

Până una-alta, lăsa la o parte securea și apucă rindeaua ca să netezească și să lustruiască bucata de lemn; dar, în vreme ce trăgea cu rindeaua în susul și în josul lemnului, auzi același glăscior, care-i spunea râzând:

— Termină odată, nu mai pot să îndur gâdilăturile tale!

De astă dată, bietul meșter Ciliegia căzu ca trăsnit. Când deschise ochii, era întins pe pământ.

Culoarea feței i se schimbase, ba chiar și vârful nasului, care, din vinețiu cum era aproape întotdeauna, devenise din pricina friciei albăstriu.

CAPITOLUL II

Meșterul Ciliegia îi dăruiește bucata de lemn prietenului său, Geppetto, iar acesta o ia să facă din ea o păpușă miraculoasă, care să știe să danseze, să mânuiască spada și să facă salturi mortale.

În clipa aceea, se auzi o bătaie în ușă.

— Intră, spuse tâmplarul, fără să aibă puterea de a se ridica în picioare.

Atunci intră în atelier un bătrân foarte vioi, care se numea Geppetto, dar pe care copiii din apropiere, când voiau să-l scoată din sărite, îl strigau Mămăliguță, din pricina că perua lui cea galbenă aducea tare mult cu mămăliga de porumb.

Geppetto era foarte supărăcios. Vai de cei care-l porecleau Mămăliguță! Devenea imediat o fiară și nu mai era chip să-l domolești.

— Bună ziua, meștere Antonio, spuse Geppetto. Ce faci acolo, pe jos?

— Predau furnicilor tabla înmulțirii.

— Noroc! Succes!

— Ce te-a adus la mine, cumetre Geppetto?

— Picioarele! Știi ceva, meștere Antonio, am venit la dumneata ca să-ți cer o mâna de ajutor.

— Sunt gata să te servesc, răspunse tâmplarul, ridicându-se în genunchi.

— Azi dimineață mi-a trecut prin cap o idee.

— S-o auzim.

— M-am gândit să te rog să-mi faci o păpușă frumoasă, de lemn; dar să fie o păpușă miraculoasă, care să știe să danseze, să mânuiască spada și să facă salturi mortale. Cu păpușa asta vreau să colind lumea, ca să-mi agonisesc un codru de pâine și un pahar cu vin: cum îți pare ideea mea?

— Bravo, Mămăliguță! strigă vocea cunoscută, care nu se știa de unde vine.

Auzind că i se spune Mămăliguță, cumâtrul Geppetto se făcu roșu de supărare ca un ardei și, întorcându-se spre tâmplar, îi strigă furios:

— De ce mă insultă?

— Cine te insultă?

— Mi-ai spus Mămăliguță!

— Dar nu te-am strigat eu.

— Mai lipsește puțin ca să susții că eu singur m-am poreclit aşa. Eu susțin că tu ai vorbit!

— Ba nu!

— Ba da!

— Ba nu!

— Ba da!

Și, aprinzându-se tot mai mult, trecuă de la vorbe la fapte și se păruiră între ei, se zgâriară, se mușcară și se ocărâră bine.

Când terminară lupta, meșterul Antonio văzu că ține în mâna peruca cea galbenă a lui Geppetto, iar Geppetto își dădu seama că are în gură peruca cea argintie a tâmplarului.

— Dă-mi perua! spuse meșterul Antonio.

— Dă-mi-o și tu pe-a mea și să facem pace!

Cei doi bătrânei, după ce-și recăpătară propria perucă, își strânseră mâinile și se legară cu jurământ să rămână buni prieteni toată viața.

— Deci, cumetru Geppetto, spuse tâmplarul, în semn de împăciuire deplină, ce lucru vrei să-ți dăruiesc?

— Aș vrea să-mi dai o bucată de lemn, ca să-mi fac o păpușă din ea; vrei să-mi dai ce ți-am cerut?

Foarte mulțumit, meșterul Antonio se duse să ia de sub bancul de lucru bucată de lemn care-i pricinuise atâtea spaime. Dar, când fu gata să i-o înmâneze prietenului său, bucată de lemn făcu o mișcare bruscă, și luncă puternic din mâna și se izbi de fluierele picioarelor bietului Geppetto.

— Hi, meștere Antonio, aşa îmi dai ce ți-am cerut? Aproape că mi-ai rupt piciorul.

— Îți jur că nu sunt eu de vină!

— Nu care cumva, tot eu oi fi vinovatul?

— De vină este numai lemnul acesta.

— Știu că lemnul este vinovatul, dar dumneata m-ai izbit peste picioare.

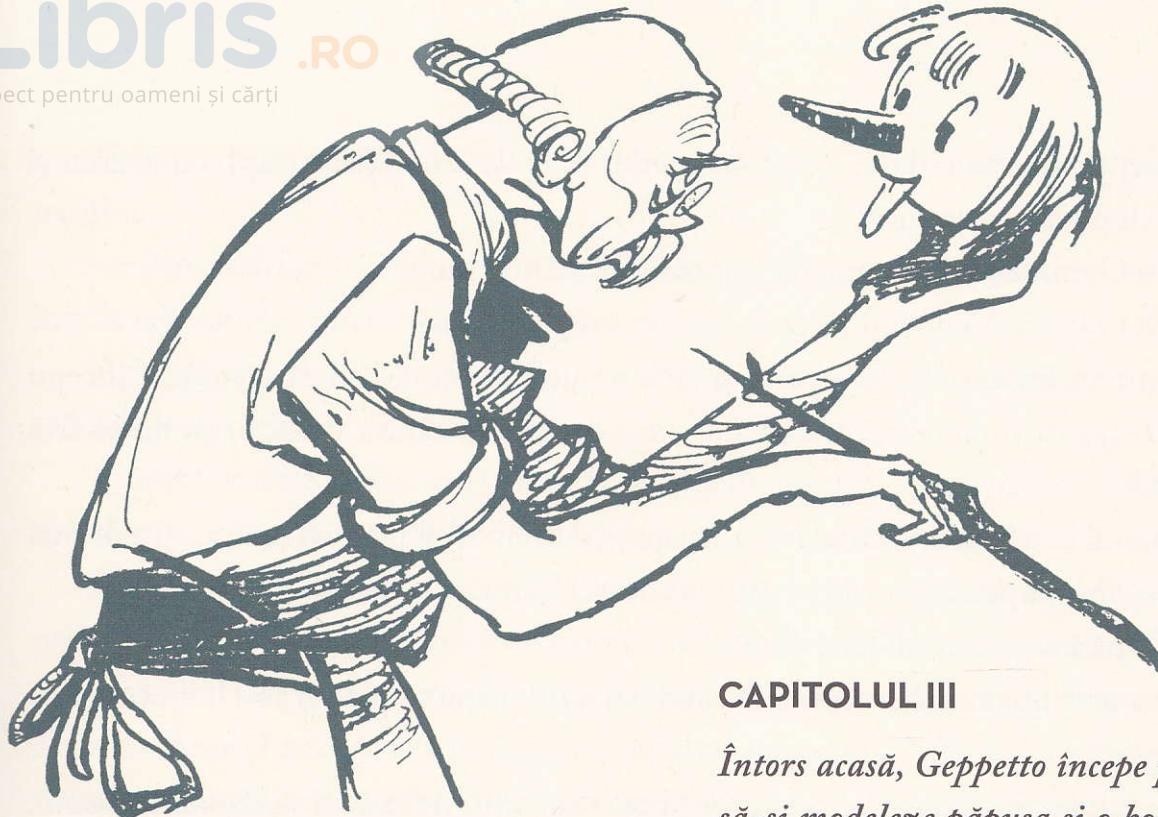
— Nu te-am lovit eu!
— Mincinosule!
— Geppetto, nu mă insulta; dacă nu mă ascultă, o să-ți spun în continuare Mămăliguță!...
— Măgarule!
— Mămăliguță!
— Măgarule!
— Mămăliguță!
— Maimuțoi urât!
— Mămăliguță!

Auzindu-se chemat „Mămăliguță“ pentru a treia oară la rând, Geppetto se înfurie tare, se năpusti asupra tâmplarului și se bătură vreme îndelungată.

După ce încăierarea se sfârși, meșterul Antonio își descoperi două proaspete zgârieturi pe nas, iar celălalt adversar, doi nasturi mai puțin la pieptar. După ce-și aranjă în felul acesta socotelile dintre ei, cei doi își strânseră mâna promițându-și să rămână toată viața buni prieteni.

Până una-alta, Geppetto însfăcă
bucata aceea minunată
de lemn, îi mulțumi
meșterului Antonio
și se întoarse acasă
șchiopătând.

CAPITOLUL III

Întors acasă, Geppetto începe pe loc să-și modeleze păpușa și o botează Pinocchio. Primele năzdrăvănnii ale păpușii de lemn.

Casa lui Geppetto era o cămăruță situată la parter și luminată din interior. Mobilierul era foarte modest: un scaunel stricat, un pat deteriorat și o măsuță cam hodorogită. Pe peretele din spate se zărea o vatră cu focul aprins; însă flăcările erau pictate numai, iar lângă foc era zugrăvită o oală care fierbea cu zgromot și era înconjurată de un val de abur, asemănător unui fum adevarat.

Abia intrat în casă, Geppetto își luă imediat uneltele și începu să cresteze lemnul și să-și cioplească păpușă de lemn.

— Ce nume să-i dau? se întrebă în sinea lui. Vreau să-l cheame Pinocchio. Numele acesta îi va purta noroc. Am cunoscut o întreagă familie Pinocchio: tatăl, mama și copiii — și cu toții duceau o viață comodă.

Cel mai avut dintre ei cerea de pomană tuturor.

După ce își boteză păpușa, Geppetto începu să lucreze cu spor și-i făcu întâi părul, apoi fruntea și apoi ochii.

Închipuiți-vă uimirea bătrânelului când, după ce termină de făcut ochii păpușii de lemn, observă că ei se mișcau și că-l fixau cu multă stăruință.

Geppetto, văzându-se țintit de cei doi ochi de lemn, păru puțin contrariat și roști, cu o voce puternică:

— Ochișorilor de lemn, de ce mă fixați atât de lung?

Dar nu căpătă niciun răspuns.

Atunci, după ochi, Geppetto îi făcu nasul; dar acesta, odată terminat, începu să se lungească: și cresc, cresc, cresc și deveni, în câteva minute, un năsoi fără sfârșit.

Bietul bătrânel se străduia să-l scurteze, dar, cu cât îl tăia și-l scurta, cu atât mai mult se încăpătâna să crească nasul cel neascultător.

După nas, meșterul făcu gura.

Aceasta nu era încă terminată când păpușa începu să râdă și să-l batjocorească pe meșter.

— Oprește-te din râs! spuse Geppetto supărat; dar parcă vorbea unui lemn. Încetează cu râsul, îți repet! urlă cu o voce amenințătoare.

Atunci gura se opri din râs, dar păpușa scoase limba afară.

Geppetto, ca să nu se întrerupă din cioplitolul lemnului, se prefăcu a nu vedea nimic și-și continuă lucrul.

După gură, îi făcu bărbia, apoi gâtul și umerii, după aceea trunchiul, brațele și mâinile.

După ce termină de făcut și mâinile, Geppetto simți că-i ia cineva peruca din cap. Se ridică în picioare și, ce-i văzură ochii? Peruca lui cea galbenă era în mâna păpușii de lemn.

— Pinocchio!... Dă-mi peruca înapoi!

Dar Pinocchio, în loc să-l asculte, și-o puse singur pe cap, de era cât pe ce să se înăbușe sub ea.

Geppetto se încristă mai mult ca niciodată în viață când văzu comportarea obraznică și batjocoritoare a păpușii; întorcându-se spre Pinocchio, îi spuse:

— Copil nerecunoscător! Nici n-am apucat bine să te aduc pe lume că ai și început să nu-ți mai respecti părintele! Rău, băiete, foarte rău!...

Și-și șterse o lacrimă.

Mai rămăseseră de făcut picioarele păpușii de lemn.